

Rapport

Realkompetencevurdering

- et pilotprojekt på VUC
2007

Projekt nr. 116605

VUC Kolding
VUF, Voksenuddannelsescenter Frederiksberg
VUC FYN & FYNs HF-kursus

Oktober 2007

Rapport over "Realkompetencevurdering – et pilotprojekt 2007"

Projektnummer 116605
 Projektansvarlig VUC FYN & FYNs HF-kursus
 Kontaktperson Erik Kempf, tlf. 6265 6576, e-post eke@vucfyn.dk
 Kontooplysninger: 8109 106934-4

Deltagende VUC'er

VUC FYN & FYNs HF-kursus (projektansvarlig)
 Enggade 15
 5000 Odense C

VUC Kolding (medansøger)
 Ålegården 2
 6000 Kolding

VUF – Voksenuddannelsescenter Frederiksberg (medansøger)
 Falstervej 3-5, 2000 Frederiksberg

Projektgruppen

Styregruppen:

Henrik Saul, VUC Kolding - tlf. 7633 6814 - hs@vuckolding.dk
 Torben Nielsen, VUF (VoksenUddannelsescenter Frederiksberg) - tlf. 3815 8512 og mobil 2945 2712 - ton@vuf.nu Peer Modal (kontaktperson), VUC Fyn - tlf. 6265 6570 el. 4046 2480 - pmo@vucfyn.dk

Sekretariat:

Erik Kempf, VUC Fyn - tlf. 6265 6576 - eke@vucfyn.dk

Praktikergruppen:

Helle Klodsskov, VUC Fyn - hha@vucfyn.dk
 Connie Wøbbe, VUC Fyn - cwo@vucfyn.dk
 Bent Lystbæk Nielsen, VUF - bln@vuf.nu
 Annette Pedersen, VUF - ape@vuf.nu
 Susanne Jørgensen, VUC Kolding - sj@vuckolding.dk
 Grete Ryttersgaard, VUC Kolding - gr@vuckolding.dk

Projektperiode

Januar 2007 til ultimo oktober 2007

Baggrund

Udgangspunktet for pilotprojektet har været bemærkningerne til lovforslag om Udbygning af anerkendelse af realkompetence på voksen- og efteruddannelsesområdet m.v., § 7 står der bl.a.:

"Endvidere skønnes det væsentligt, at området har tid til at forberede sig på den foreliggende opgave med realkompetencevurdering uden samtidig optagelse på de respektive uddannelser, og at der inden lovens ikrafttræden iværksættes forsøgs- og udviklingsarbejder, med henblik på at sikre, at realkompetencevurderingerne sker på et sagligt og validt grundlag. Forsøgs- og udviklingsarbejdet forventes iværksat primo 2007."

Af ovennævnte lov, § 1, samt bemærkningerne til samme fremgår det, at VUC skal spille en afgørende rolle i forhold til at realkompetencevurdere inden for det almene område.

Formål

Udviklingsarbejdets formål var udvikling af metoder og redskaber til vurdering af realkompetence inden for almen voksenuddannelse og gymnasiale enkeltfag. Der skulle anvendes en vifte af forskellige metoder og værktøjer med henblik på, at den enkeltes realkompetence kunne demonstreres og vurderes på en sikker måde i forhold til uddannelsens mål og krav.

Der skulle også lægges vægt på andre bedømmelsesformer end traditionelle prøver, og hvor det var relevant, ville vurderingen kunne foregå fx på en virksomhed. Såvel avu som hf enkeltfag har været omfattet af pilotprojektet.

I konsekvens af ovenstående skulle følgende metoder til vurdering af realkompetence indgå i pilotprojektet:

- udvikling af redskaber, herunder it-baserede løsninger, som den enkelte kan bruge til opsamling af skriftlige dokumentationer af kompetencer i form af en personlig dokumentationsmappe indeholdende CV mv.
- udvikling af koncept for strukturerede interview i de forskellige faser af vurderingsprocessen, herunder bl.a. brug af vurderingsskemaer i forhold til mål og fagligt indhold i den ønskede uddannelse
- udvikling af konkrete redskaber til den faglige kompetencevurdering, fx konkrete faglige opgaver, som er relevante i forhold til de kompetencer, uddannelsen sigter mod, samt tests og prøver, herunder it-baserede, til vurdering af den enkeltes teoretiske viden og praktiske færdigheder.
- endelig bedømmelse og anerkendelse af ansøgers realkompetencer

Helt i tråd med projektets formål udsendte ministeriet i april 2007 et forventningspapir, der formulerede ønsker til projektes outcome:

Forventningspapir fra UVM

Undervisningsministeriet anbefalede, at rapporten indeholder:

- evaluering af projektet
- eksempler på ansøgertyper. Kun relevante oplysninger medtages
- beskrivelse/ koncept for vurderingsprocessen. Herunder:
 - forslag til koncept for strukturerede interviews
 - checkliste (for personer, der foretager realkompetencevurderinger)
 - oversigt over den fremlagte dokumentation
 - oversigt over andre elementer, der indgik i afklaring og vurdering af ansøgeren (f.eks. interview, tests, projekter)
- overvejelser, samt resultat af vurderingerne (ville det have været muligt at udstede kompetencebevis for hele eller dele af faget?)

Rapporten skal derudover indeholde anbefalinger vedr. hvilke metoder, redskaber, former for dokumentation og øvrige tiltag, der vil være mest anvendelige i forhold til fremover at kunne gennemføre og kvalitetssikre en realkompetencevurdering (Best practice katalog).

Målgruppen

I pilotprojektet er der arbejdet med at indhente og beskrive erfaringer i forhold til en udvalgt målgruppe af voksne ansøgere. RKV-forløbene er gennemført med potentielle (og igangværende) ansøgere på avu og hf fordelt på ansøgere med to-sproglig og tokulturel baggrund (VUF), ansøgere fra ordinære VUC-forløb (VUC Kolding) og ansøgere fra projekt- eller virksomhedshold (VUC Fyn).

Nærmere beskrivelse af de ansøgerprofiler, der har deltaget i projektet, se punkt 1 under ”Erfaringer og anbefalinger” nedenfor og i *bilag 1*

Konkret gennemførte forløb

I projektperioden er der gennemført 12 realkompetencevurderinger på 4 forskellige niveauer i fagene dansk og matematik på henholdsvis avu og hf.

Fordeling af fag og niveauer:

1. Kolding:	2 x hf mat C + 2 x dansk avu niveau 2
2. Frederiksberg:	2 x hf dansk A + 2 x mat avu niveau 1
3. Fyn:	2 x hf dansk A + 2 x dansk avu niveau 2

Overordnet procesplan

Som en skabelon for RKV-processerne eller som en overordnet procesplan er der i projektet udarbejdet og efterfølgende arbejdet efter følgende model:

- A: Afdækningsfase. Første samtale.
- B: Dokumentationsfase (”Min kompetencemappe”)
- C: Foreløbig kompetencevurdering
- D: Afprøvning af udokumenterede kompetencer. Anden samtale.
- E: Samlet vurdering af dokumentation og øvrige afklaringstiltag
- F: Tilbage melding vedrørende resultat af realkompetencevurderingen. Tredje samtale.
- G: Udstedelse af realkompetencebevis (evt. delkompetencebevis).

Se model i *bilag 2*.

Projektets erfaringer med afviklingen af de konkret gennemførte RKV-forløb efter ovenstående procesplan kan ses under pkt. 5 nedenfor.

RKV-fagplaner

For hvert af fagene på de valgte niveauer er der udarbejdet konkrete fag-RKV-planer, som har været grundlaget for processerne omkring testsituationerne med de enkelte ansøgere.

Se *bilag 3*

Konkrete erfaringer

På baggrund af formålsbeskrivelsen og forventningspapiret fra undervisningsministeriet er der i denne rapport arbejdet med en konkretisering af projektets erfaringer ud fra følgende oversigt over delerfaringer:

1. Beskrivelse af ansøgertyper
2. Overordnet procesplan for en typisk RKV-proces
3. Processen med udarbejdelse/udvikling af materialer
4. Bredden i materialerne – niveaudeling af materialerne?
5. Afdæknings- og dokumentationsfasen (første samtale, huske/tjekliste, min kompetencemappe, opsamling af dokumentation.)
6. Metoder og redskaber - det anvendte materiale, herunder test, interviews, projekter mv.
7. Vurderingen - fuld kompetence eller delkompetencer
8. Den efterfølgende orientering af ansøgeren.
9. Hvem bør gennemføre RKV forløb: faglærere og/eller vejledere?
10. Nødvendig efteruddannelse og udviklingsplan.

Hvert af ovenstående punkter behandles mere indgående i afsnittet ”Erfaringer og anbefalinger”, se nedenfor, side m 5 ff.

Projektets anbefalinger

Projektgruppen anser følgende anbefalinger for de væsentligste resultater af pilotprojektets arbejde. Anbefalingerne nedenfor indgår helt eller delvist i de øvrige erfaringer og anbefalinger på siderne 7-16:

- Det anbefales at der til RKV-ansøgerne udarbejdes et klart og instruktivt informationsmateriale for hvert fag med oplysninger om forløb og proces. Det kunne være i form af pixi-udgaver, der bør indeholde en overordnet ”køreplan” for hele processen og en RKV-fagplan med angivelse af fagets faglige mål opdelt efter delkompetencer.
- Det vil være hensigtsmæssigt at udarbejde RKV-materialerne i de enkelte fag således, at de dækker alle niveauer på hvert uddannelsesområde. (fx avu matematik (basis), trin 1 og 2)
- Det anbefales at RKV-testmaterialerne en opdelt i delkompetencer inden for de enkelte niveauer, og at der kan gives ”merit” for de enkelte delområder.
- Det bør overvejes i hvor høj grad en RKV tager højde for de øvrige kompetencer, fx studiekompetencer, samarbejdskompetencer, it-kompetencer, dvs. diverse bløde kompetencer, således at en RKV kan fremstå som dels et ”fuldt” forløb og dels som et progressivt afklarings-/læringsforløb i sig selv.
- Samlet tidsforbrug anslås til 2-4 dage for et RKV-forløb.
- Det er vigtigt at have for øje, at ansøgerne ikke nødvendigvis skal afklares/vurderes til ”et 12-tal”. Mindre kan også klare det som ved en almindelig prøve. Bestået eller ikke bestået.

- På alle VUC'er nedsættes team af faglærere, der udvikler test-materialer inden for de RKV-fagområder, der udbydes lokalt fra den 1. august 2008.
 - VUC DK finder sammen i relevante samarbejder, således at der på landsplan koordineres og udarbejdes fælles RKV-materialer.
 - At materialeudviklingen koordineres mhp. oprettelse af en evt. fælles materialedatabase for de enkelte fag.
 - At der på baggrund af pilotprojektets erfaringer iværksætter et RKV-pilotprojekt nr. 2 med deltagelse af 2-3 VUC'er og med RKV-forløb i andre fag fra avu-/hf-fagrækkerne.
 - At der etableres relevante efteruddannelsesmuligheder/konferencer for ledere, RKV-lærere og vejledere. Indholdet bør omfatte baggrund, lovgivning og terminologi, samt metoder, redskaber og modeller til gennemførelse af RKV og i den forbindelse relevans til fagenes læreplaner og eksamenskrav.
 - Der bør ske en generel koordinering på området, fx af de overordnede procesplaner, RKV-fagplaner og vurderingskriterier mv.
-

Erfaringer og anbefalinger:

1. Beskrivelse af ansøgertyper

Erfaringer

De tre deltagende institutioner aftalte fra starten, at det var vigtigt, at der blandt ansøgertyperne var en vis del to-sprogede, da vi mente, at de sandsynligvis også ville være en pæn del af fremtidens ansøgere til RKV.

Derfor skulle VUF kun tage sig af to-sprogede, både på avu- og hf-niveau, medens VUC Fyn fortrinsvis skulle have danskere med en tilknytning til arbejdsmarkedet, afklaringsforløb el.lign. og VUC Kolding skulle finde nogle igangværende kursister, der kunne bruges som eksempler på ansøgertyper.

De fire ansøgere fra VUF har været to-sprogede med forskellig etnisk og uddannelsesmæssig baggrund. (se nærmere beskrivelse i bilag 1). Typisk for de to-sprogede er, at deres uddannelsesgrad ofte er højere end det niveau, som de vurderes i forhold til.

Ansøgertyper med tilknytning til arbejdsmarkedet eller afklaringsforløb har i vore tilfælde haft uddannelsesforløb, som er gennemgået for år tilbage, især folkeskolens 9. klasse. De har kompetencer, som de er i tvivl om stadig holder, og de har erfaringer ofte fra arbejdsmarkedet som ufaglærte. Der er ansøgere, der har fast arbejde, men gerne vil have noget andet, og ansøgere, som er i en ledighedsperiode og søger arbejde (se bilag 1, Fyn).

De nuværende kursister (i Kolding) har også forskellige baggrunde, f.eks. en dansker, der har gået i folkeskole i Danmark, men taget studentereksamen m.v. i Sydafrika, en kvinde med 1 ½ år på HH, en ung pige med 10 år i folkeskolen, men ikke optaget på hf, og en tosproget kvinde med arbejds erfaringer fra både Polen og Danmark (se bilag 1, Kolding)

Sammenfattende om alle ansøgertyperne kan man sige, at de ofte har formelle kompetencer (fra udlandet eller år tilbage fra Danmark eller fra faglige uddannelser), som måske ikke er så reelle i virkeligheden eller længere. De "uformelle" kompetencer, som godt kan være mere reelle, har vi også, men kun i mindre omfang, haft med i billedet. Når det drejer sig om tosprogede, overskygges deres problemer ofte af sproglige problemer. De danske unge er ofte flakkende unge med halvdårlige skolepapirer, og det kan blive en ansøgertype, som vi vil komme til at se en del til.

Det er nødvendigt her at nævne, at de ansøgertyper, som vi har anvendt i pilotprojektet, i høj grad er blevet "prikket ud" og i et vist omfang har gjort det for vores skyld. Vi kan dog godt forestille os, at der i fremtiden også vil indgå et vist element af tvang, pres eller tilskyndelse (fra virksomhed, fagforening, jobcenter m.v.) for at få folk ind i en RKV, så derfor kan erfaringerne være valide nok.

En anden problemstilling, som vi vil pege på med ansøgertyperne, er, at de er forbeholdne over for "hjemmearbejdet". Her skal man virkelig holde fast i dem for at få dem til at udfylde kompetencemappen etc. Dette vil højst sandsynlig også blive en problemstilling ved det fremtidige

RKV, bl.a. på grund af den utryghed ved det formelle skolesystem, som især de ufaglærtes organisationer peger på som en årsag til, at så få vælger FVU, ordblindeundervisning etc.

Bilag med beskrivelser af de enkelte ansøgere profiler, se bilag 1

Opsamling/anbefalinger

Disse ”anbefalinger” er ikke anbefalinger af metoder m.v., men mere forudsigelser af, hvad fremtiden vil bringe:

- Det må forventes, at en rimelig stor del af fremtidens ansøgertyper vil være to-sprogede, som sagt med meget forskellig baggrund. Hvis disse to-sprogede er kommet til landet som unge/voksne, vil de ofte have deres kompetencer vurderet af Cirius (tidligere CVUU).. 2. og 3. generations-indvandrere har ligesom danske ansøgere ofte erhvervet sig formelle kompetencer, som de er usikre på, eller som de har mistet dele af, men som de har brug for i forbindelse med udfyldelse af deres job eller ved jobskifte. I forbindelse med de to-sprogede må det også afklares, hvorledes RKV og evt. kompetencekort, erhvervet på Kompetencecentre skal spille sammen.
- Ansøgere med dansk baggrund eller med etnisk baggrund og mange års ophold (ofte endda personer der er født her i Danmark) vil sandsynligvis i høj grad være personer, der er uden egentlig ungdomsuddannelser. De kortuddannede med erfaringer fra arbejdsliv (som ufaglærte, servicemedarbejdere etc.) eller med en flakken rundt mellem forskellige ungdomsuddannelser som VUC, gymnasium, erhvervsskole, produktionsskole etc.
- Det kan også være lidt ældre ansøgere med en forholdsvis lang tilknytning til arbejdsmarkedet, som savner en bedømmelse af deres almene færdigheder i sprog, matematik etc. ofte i forbindelse med jobskifte eller forsøg på at føle sig kvalificeret til en ny type job.
- Der må desuden påregnes ansøgere med dele af eller hele ungdomsuddannelser, som i mellemtiden har erhvervet sig nye kompetencer på forskellig vis, som de gerne vil have bedømt, måske også for at kunne søge nye jobs, eller for at færdiggøre andre uddannelser.
- Sammenfattende mener vi, at der vil være et bredt spekter i fremtidens ansøgertyper i forhold til RKV på forskellige niveauer og i mange fag.

2. Overordnet procesplan for typisk RKV-proces

Erfaring

Med udgangspunkt i ministeriets notat vedr. ”Skitse til model for arbejdsprocessen ved realkompetencevurdering” fra 20. april 2007 har praktikergruppen opstillet en generel procesmodel, der kan anvendes som styringsredskab ved konkrete realkompetencevurderingsforløb inden for fagene i den almene voksenuddannelse og i den gymnasiale fagrække.

Modellen indeholder 7 faser:

- A. Afdækningsfase. Første samtale.

- B. Dokumentationsfasen – ”Min kompetencemappe”
- C. Kompetencevurdering
- D. Afprøvning af udokumenterede kompetencer
- E. Samlet vurdering af dokumentation og øvrige afklaringstiltag
- F. Tilbage melding vedrørende resultat af realkompetencevurderingen
- G. Udstedelse af realkompetencebevis

Den udfoldede modellen er vedlagt som bilag 2.

Det vurderes at modellen er særdeles brugbar som procesværktøj for de lærere/vejledere der er involverede i konkrete RVK-forløb, og den skal primært ses som en procesvejledning til dem der planlægger og gennemfører RKV-forløb.

Men det er meget vigtigt at ansøgerne til RKV-forløbene på forhånd er orienterede om en sådan plan og om processen, herunder et anslået tidsforbrug for forløbet.

Anbefalinger

- At der indenfor modellens rammer gives mulighed for at afkrydse de overståede faser i processen, dvs. at modellen også giver mulighed for at kunne fungere som en helt konkret tjekliste for læreren.
- At der udarbejdes et klart og instruktivt informationsmateriale for hvert fag med tilsvarende oplysninger om forløb og proces til ansøgeren. Det kunne være i form af en pixi-udgave, der bør indeholde en overordnet ”køreplan” for hele processen og en RKV-fagplan med angivelse af fagets faglige mål opdelt efter delkompetencer.

3. Processen med udarbejdelse/udvikling af materialer.

Erfaring

Udarbejdelsen af materialet har båret præg af, at det for samtlige medlemmer af både styre- og praktikerggruppe har været et nyt og ukendt område. Der har været tilløb til lignende projekter og erfaringsudvekslinger andre steder (f.eks. ressourcegruppen omkring realkompetence v. Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, Syddansk Universitet og Teknologisk Institut), men trods dette, har hele processen med at få tanken og terminologien omkring realkompetencevurderingen ”ind under huden”, i starten været præget udviklings- og pionerånd.

RKV-materialerne tager delvis udgangspunkt i eksisterende undervisningsmaterialer, tidligere centralt stillede prøver, lærebøger samt egne fremstillede opgaver og notater, men der har naturligvis alligevel været behov for en stor justering og tilretning, for at kunne implementere elementer fra de forskellige områder til en samlet RKV. Som al anden fremstilling af undervisningsmateriale, har denne arbejdsproces også været præget af løbende tilretninger, bearbejdelser, ændringer samt en løbende dialog med fagkonsulenten.

Selve materialeudviklingen vil i lang tid fremover/løbende være et påkrævet udviklingsområde inden for det samlede RKV-tilbud og det er projektets erfaring at materialeudviklingen bør koordineres på landsplan. En problematisk vinkel kan være, at de enkelte VUC'er selv skal

udarbejde materiale. Selv om vi på sigt har en RKV-bekendtgørelse at læne os op ad, er legitimeringen først tilstrækkelig stor, når en RKV foretages på de samme vilkår over hele landet.

Anbefaling

- At VUC'erne i Danmark finder sammen i relevante samarbejder, således at der på landsplan udarbejdes RKV-materiale inden for en stor del af VUC's fagrække inden august 2008, hvor loven træder i kraft.
En RKV kan give merit for dele af et fag eller hele fag, så det er utrolig vigtigt at materialerne er tidssvarende.
- Der skal sikres en løbende opdatering af materialerne
- Det er vigtigt for validiteten af RKV-materialerne at det er fagfolk indenfor de forskellige fagområder, der udarbejder de faglige RKV-materialer.
- Det er vigtigt at fagkonsulenterne inddrages på et meget tidligt tidspunkt i udarbejdelsen af RKV-materialer, da rygraden i disse er formuleret i fagenes mål og delmål.
- Pilotprojektet har på nuværende tidspunkt gjort nogle værdifulde erfaringer som det vil være relevant at videndele med andre VUC'er.

4. Bredden i materialerne – niveaudeling af materialerne?

Erfaring

Materialerne til hhv. dansk på avu og hf og til matematik på avu og hf er udarbejdet med henblik på RKV-forløb, der konkret har sigtet på udvalgte niveauer på avu og hf. Der er altså ikke udarbejdet materialer til alle trin på begge niveauer:

- Dansk avu trin 1
- **Dansk avu trin 2**
- **Dansk hf A**
- **Matematik avu trin 1**
- Matematik avu trin 2
- **Matematik hf C**
- Matematik hf B
- Matematik hf A

I de niveauer, der er angivet med fed skrift, er det udviklet RKV-materialer inden for pilotprojektets rammer.

Materialet har givet anledning til en overvejelse mht. til bredden heri. Det anvendte materiale har ikke i alle tilfælde være optimalt brugbart over for de ansøgerne, der har deltaget i pilotprojektet.

Ved indgangen til en RKV kender hverken vejledere eller læreren meget til ansøgerens faglige indgangsniveau, og det vil derfor være mere relevant, hvis de lærere der gennemfører RKV-forløbet med ansøgeren har et mere bredt materiale at vælge imellem og først efter et stykke tid inde i processen foretager en vurdering af det aktuelle niveau for den konkrete ansøger.

En RKV-ansøger formodes ikke på forhånd selv at have en præcis fornemmelse for hvilket niveau han eller hun er på rent fagligt, og dokumenterede eller ”glemte” kompetencer svarer ikke altid overens med de målkrav de enkelte fag stiller i dag.

Anbefalinger

- Det er praktikergruppens opfattelse at materialet til hhv. avu og hf for at give et større spillerum bør være et samlet sæt af materialer, der dækker over alle trin/niveauer på hvert uddannelsesområde. Dette vil kunne sikre en nødvendig bredde i afprøvnings- og vurderingsgrundlaget og dermed progression i RKV-forløbene i forhold til de enkelte ansøgere.
- Samtidig er der et klart behov for en tydelig modulopbygning af fagene. Fagets formål bør nedbrydes i klart definerede delområder, der følger de faglige opdelinger i fagenes læreplaner. Dette vil kunne fremme at der foretages en overordnet vurdering inden for de enkelte delområder frem for en mere detaljefikseret vurdering.

5. Afdæknings- og dokumentationsfasen

Erfaringer

Nedenstående er en generel opsamling af erfaringerne med den første samtale, ”Min kompetencemappe” og øvrig opsamling af dokumentation. Opsamlingen bygger på enkelterfaringer fra de gennemførte RKV-forløb, se et eksempel i bilag 4.

Første samtale

Alle ”første-samtaler” er forløbet efter beskrivelsen i den overordnede procesplan, se bilag 2 og efter en udarbejdet tjek-/huskeliste til 1. samtale.

I det følgende eksempel varetages den første samtale af en vejleder:

Huskeliste/tjekliste ved 1. samtale

Ved 1. samtale er det vigtigt, at vejlederen er præcis i sin vejledning over for en mulig ansøger. Samtalens indhold er hovedsagelig at bevidstgøre ansøgeren om krav og regler for en realkompetencevurdering.

Husk følgende:

- *Fortæl ansøgeren at du vil være hendes kontaktvejleder – giv evt. ansøgeren dit visitkort*
- *Opret ansøgeren i LUDUS. Så har du stamoplysningerne. Senere kan ansøgeren få en kode i LUDUS.*
- *Fortæl ansøgeren at hun muligvis bliver testet og afklaret af en faglærer i samarbejde med dig.*

- *Fortæl ansøgeren at hun skal have fremskaffet alle de beviser og dokumenter, hun ønsker at få vurderet samt mappen "min kompetencemappe" og sende/aflevere materialet til dig.*
- *Fortæl at den endelige vurdering foretages af dig og evt. faglærer(e).*
- *Aftal en frist for modtagelse af beviser og dokumenter og "min kompetencemappe".*
- *Aftal en ny mødedato for samtale og/eller test(s).*
- *Udlever "Min kompetencemappe" eller fortæl hvor den ligger på nettet.*
- *Fortæl ansøgeren at hun selvfølgelig altid er velkommen til at kontakte dig mellem 1. og 2. møde*

Ved den første samtale blev ansøgerne gjort bekendt med omfanget af og rækkefølgen i den samlede kompetencevurdering.

Der blev aftalt dato og tidspunkt for næste møde, således at en del af testen allerede kunne påbegyndes umiddelbart.

Den generelle vurdering er, at tjeklisten til 1. samtale er et godt og helt nødvendigt redskab.

"Min kompetencemappe"

Ansøgerne fik udleveret Kompetencemappen og pixiudgaven med beskrivelse af fagstoffet. Kompetencemappen er anvendt i både den foreløbige papirudgave og i den færdige elektroniske udgave fra Undervisningsministeriet. Begge dele fungerer fint, men det er den elektroniske udgave der skal anvendes, og ydermere fungerer denne som en test af ansøgerens it-kompetence.

Ansøgerne vurderede selv, at de skulle bruge fra et par dage til en uges tid til at udfylde kompetencemappen, hvor de har gjort rede for deres tidligere uddannelsesforløb og diverse arbejdsperioder og fritidsinteresser, (ingen af dem har skullet i gang med at indsamle dokumentation eller skulle have oversat eksamenspapirer og lignende).

Opsamling af dokumentation

Arten af dokumentation vil naturligt have indflydelse på den tid der er behov for til opsamling af dokumentation; eksempelvis vil fremskaffelse af eksamensbeviser, deltagelse i faglige kurser mm. ikke være særlig tidskrævende for vores ansøgertype, mens anden mere uformel dokumentation for eksempelvis indvandrers-ansøgertypen vil kræve længere tid.

Tidsforbruget i denne fase har været:	Første samtale med ansøger:	ca. 1 time
	Udfyldning af kompetencemappen og indsamling af dokumentation	(2-7 dg.)

Anbefalinger

- Der foreligger en specifik tjekliste til brug ved første samtale
- Den elektroniske kompetencemappe anvendes ved alle RKV-forløb
- At det anslåede samlede tidsforbrug drøftes med RKV-ansøgeren

Anbefalinger

- Der bør udarbejdes en enkel og kort for-test, som kan anvendes af en ikke-fagkyndig vejleder til at afdække, om en kompetencevurdering overhovedet vil være meningsfuld.
- Desuden vil det være hensigtsmæssigt at udarbejde testene således, at de dækker samtlige niveauer, fx ved en kompetencevurdering i faget matematik dækker for-testen fra og med FVU-niveau til og med hf A-niveau, jf. anbefalinger under punkt 3.
- Alle RKV-testmaterialer en opdelt i delkompetencer inden for de enkelte niveauer, således at der kan gives ”merit” for de enkelte områder hver for sig, jf. anbefalinger under pkt. 4.
- Det er vigtigt, at det sproglige element i testene tilgodeser ansøgere med anden etnisk baggrund.
- Det anbefales at give materialet et ensartet indbydende layout

7. Vurderingen – fuld kompetence eller delkompetencer

Erfaringer

Efter et gennemført RKV-forløb med en ansøger, skal afklaringen munde ud i en klarlæggelse af ansøgerens kompetenceprofil. Med andre ord skal ansøgeren efterfølgende have at vide, på hvilke områder der er tilstrækkelige kompetencer og på hvilke der ikke er. Vurderingen og dokumentation af delkompetencer er en væsentlig del af en samlet RKV.

Vi risikerer her at foretage meritgivning for kursister, der har de formelle kompetencer på plads, men måske ikke de reelle. Ansøgeren kan være dygtig nok, men afklaringen dækker ikke, at kursisten ikke er tilstrækkelig studieegnet. Vi har unge kursister der har paratviden i bagagen, men som ikke kan bruge kompetencerne reelt.

For internt at sikre validiteten og for at øge VUC's troværdighed som RKV-udbyder er det vigtigt at vurderingen og udstedelsen af beviset involverer flere personer, fx både RKV-vejlederen og faglæreren.

Anbefalinger

- Det skal tydeliggøres, hvad RKV-medarbejderens kompetencer er i forhold til at have beføjelse til at merit-/realkompetencevurdere en ansøger.
- Der bør være mulighed for at udstede valide og formelle delkompetencebeviser, der tager højde for en RKV i flere led med delkompetencer.
- Det er vigtigt at selve RKV-forløbet foregår med to eller flere personer (vejleder / faglærer). Det manifesterer validiteten og er med til at sikre, at forløbet er gennemført med tilstrækkelig faglig og institutionel kompetence.
- Det er vigtigt at have for øje, at ansøgerne ikke nødvendigvis skal afklares/vurderes til ”et 12-tal”. Mindre kan også klare det som ved en almindelig prøve. Bestået eller ikke bestået.

8. Den efterfølgende orientering af ansøgeren

Erfaringer

Generelt kan det siges, at den fagperson der gennemfører RKV-forløbet også er den der tilbagemelder til ansøgeren.

På baggrund af besvarelser, kompetencemappe og gennemførte tests tegner der sig et billede af ansøgerens kompetencer, hvorfor en underviser / vejleder kan vejlede til yderligere uddannelse eller blåstemple en decideret meritvurdering.

Orientering af ansøgeren bør foregå under samme præmisser som resten af kompetenceafklaringen. Det er i vejledningen og i mødet med ansøgeren den bedste orientering kan foregå.

Endelig skal dele af tilbagemeldingen ligge på skrift, så ansøgeren kan bruge dette i andre sammenhænge.

Anbefaling

- Vi anbefaler, at der iværksættes valide retningslinier for tilbagemeldinger. Måske vil en fast skabelon, som underviseren kan tage udgangspunkt i, være en fordel. På denne måde bliver der tydelig kongruens i RKV-forløbene, og det har stor genkendelighed i alle uddannelses- og vejledningssammenhænge.

9. Hvem bør gennemføre RKV forløb: faglærere og/eller vejledere

Erfaring

Pilotprojektet startede med at definere realkompetencevurderinger som et vejledningsprojekt. Vi vidste at studie- og uddannelsesvejledere på VUC havde et bredt og professionelt kendskab til indplacering og vejledning af ansøgere, der søger ind på VUC's forskellige uddannelsesniveauer og som skal videre med anden uddannelse efter VUC. I praktikergruppen deltog derfor 6 vejledere fra de tre deltagende VUC'er.

Tidligt i pilotprojektet blev vi dog klar over, at det at have et professionelt og kvalitetsbetonet afprøvningsmateriale inden for de udvalgte fag var en helt nødvendig forudsætning for at kunne gennemføre valide RKV forløb. Og sådanne materialer kan kun udarbejdes af faglærere på de pågældende fag og niveauer, da rygraden i materialerne er omfattet af de faglige delmål fra læse- og læreplanerne i fagene. Med en enkelt udskiftning i praktikergruppen var det muligt at få faglig dækning i fagene dansk og matematik på hhv. avu og hf.

Det er projektets erfaring at kun gennem et lokalt samarbejde mellem vejleder, faglærere og ledelse er muligt at sikre kvalitet i realkompetencevurderingerne.

Anbefalinger

- At ethvert RKV forløb indenfor de almene voksenuddannelser gennemføres af faglærere i samarbejde med vejledere
- At der så hurtigt som muligt på alle VUC'er nedsættes et team af faglærere, der udvikler test-materialer inden for de RKV-fagområder, der udbydes lokalt fra den 1. august 2008.
- At materialeudviklingen koordineres mhp. oprettelse af en evt. fælles materialedatabase for de enkelte fag
- at ethvert VUC forbereder et stående beredskab/team der fagligt, vejledningsmæssigt og administrativt kan planlægge, iværksætte og gennemføre RKV-forløb fra 1. august 2008
- Arbejdet med RKV'en bliver en del af VUC's udbud, og den skal synliggøres i det daglige arbejde.
- Ar der etableres relevante efteruddannelsesmuligheder for RKV-lærere og -vejledere.

10. Nødvendig efteruddannelse og udviklingsplan

Erfaringer

Som det har vist sig, er det ganske omfattende at teste RKV-ansøgere. En kvalitetsbetonet metode- og materialeudvikling og en valid afvikling af realkompetencevurderinger indeholder mange forskellige aspekter af både faglig og vejledningsmæssig karakter.

For at VUC'erne fra 1. august 2008 er i stand til at gennemføre RKV mht. avu- og hf-fag er det nødvendigt med en temmelig omfattende efteruddannelsesindsats. Den kan sammenlignes med den efteruddannelsesindsats, som fandt sted i forbindelse med stx- og hf-reformerne.

Ligeledes vil der være behov for et stort informationsarbejde internt.

Anbefalinger

- Efteruddannelsen bør omfatte alle vejledere og involverede faglærere. På kurser skal baggrund, lovgivning og terminologi gennemgås sammen med metoder, redskaber og modeller til gennemførelse af RKV og i den forbindelse relevans til fagenes læreplaner og eksamenskrav.
- I lighed med stx- og hf-reformen vil en del af studievejlederne/faglærerne kunne erhverve sig de fornødne forudsætninger for et gennemføre RKV ved hjælp af udbredelseskurser.
- Informationsindsatsen bør gå bredere ud til alle medarbejdere og samtidig omfatte institutionernes strategiske overvejelser vedr. RKV.

- VUC'erne i hver region bør overveje at nedsætte RKV-grupper, så eksempelvis VUC'erne i Trekantsområdet dækker hele fagrækken indenfor avu og hf. VUC på Fyn har en anden problematik, da de alene dækker så stort et område.
- Dette henleder opmærksomheden på, at der bør ske en generel koordinering af de overordnede procesplaner, RKV-fagplaner og modeller, der køres efter.